

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyzet cenzimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitlitéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Tisza István beszéde.

A képviselőház mult heti tanács-
kozásainak egyik legérdekesebb mo-
zanata kétségen kívül Tisza István be-
széde volt.

A kormánypart e feltétlenül nagy
tehetségű fiatal tagja a kereskedelmi
társaság elnökeként szólalt fel s
beszéde oltagadhatatlannul méltó volt
arra a figyelemre, a melyben ugy a
házban, mint azon kívül részesült.

A pártellenét nem akadályoz ab-
ban, hogy megadjuk neki ezt az elis-
merést, mely — hisszük — képvisel
annyi értékét Tisza István szemében,
mint a félhivatalosok túlzó magasztal-
lása. Mert, hogy a hivatalos világ vé-
leményének, mily csekély súlyt tulaj-
doníthatni általában, azt épen a Ti-
sza István beszédéhez fűzött megjeg-
yzések teszik nyilvánvalóvá.

Tisza István egy előkelő ész, szé-
les látókörével és éles ítélőképessé-
vel világította meg a socialismus kér-
désének részleteit és e közben az ön-
álló gondolkodó eredetiségével és bá-
torrággal adott kifejezést olyan véle-
kedésnek is, a mely bizonyos körök
előtt idáig a rendzavarás elemének és
tényezőjének tekintett. Nem habo-
zott például kijelenteni, hogy ő nem
ítéli el a strike-ot, ha az nem megy
tul a passzív ellenállás határain, és ki-
tefejezt mert adni — az igaz bizonyos
reservata óvatossággal — an-
nak az óhaját, hogy a munkás
népet az eddigénél nagyobb arányok-
ban kell részesíteni a politikai küz-
dőtér jogaiban.

Ezeket a vélekedéseket idáig szent
borzongással fogadta mindig a kor-
mánpárti világ minden jó nevelésű
tényezője.

Emlékezzünk csak vissza arra az
időre, melyben Apponyi Albert gróf
adott kifejezést annak a nézetének,
hogy az állam az ő háztartása berende-
zésében nem nélkülözhet egy kis so-
cialis olajcseppet.

Bezzeg volt mit hallania ezért
Apponyinak a kormánypart zsunalis-
tika organumaitól. A szocialistákkal
való kacérkodás vádjá a legártatlan-
nabb volt azok között, a miket ebből
az alkalomból fejéhez vagdosott az offi-
cziósus tollak nyugalom és rendszere-
tete. S a jogosulatlan aspiratiók felbiz-
tatása jelentkezett, mint olyan hatás, a
tollak Apponyi beszédének tulajdoni-
tottak.

És ugyanezek az elemek pár hét

előtt Tallián Béla ama fejtegetéseinek
tapsoltak, a melyek a socialis bajok
elharapódzásának okát a nagy szabad-
ságban, orvoslása módját a gyűlészési,
egyesülési és sajtószabadság korláto-
zásában keresték.

Am mindezt megváltoztatta Tisza
István beszéde. A humanismus nemes
szelleme megnyilatkozásának örvende-
nek most azok, a kik még pár hét
előtt a „Palver und Blei“ jelszavában
keresték és találták fel a bölcsességet.

Nós hát a mennyire méltó az el-
ismerés Tisza István beszédéhez, ép oly
méltatlan ez a frivol eljárás a köz-
pálya komoly hivatása által ihletett
hírlapírói toll tisztességéhez.

De ez csak egyik oldala a Tisza
István beszéde által felvetett kérdések
complexumának. E mellett nem lehet
szem elől tévesztetni a magyar közélet-
nek egy Tisza István beszéde által
éles megvilágítást nyert jelenségét, a
melyet röviden azzal fejezhetünk ki,
hogy politikai életünk szereplő férfiai
közül igaz sokan vindikálják maguknak
a vezetés dicsőségét, de nem vállalják
el a felelősség megfelelő mértékét.

Ez alól a vád alól nem menthet-
jük fel Tisza Istvánt sem, a ki sokat
emlegetett beszédében kijelölte az irányt,
melyet követni kell, de a megvalósítás
nehézségeinek felvételére nem vállal-
kozott.

Ez az eljárás határozottan ellen-
kezik azzal a parlament alapelvvel,
hogy a ki a kormányzati politika irá-
nyára lényeges befolyást gyakorol, az
vegye is ki részét az activ politikusok
felelősségéből.

Ennek az elvnek szem elől tévesz-
tése mellett állhatott be nálunk a köz-
élet egy oly megszégyenítő decaden-
tájá, a milyen a Bánffy-kormány léte-
zésében nyer kifejezést s mely az ar-
ravalóknak, alkalmasoknak és képesek-
nek csak az eszmetermelés feladatát
engedi át, de a keresztülvitel eszközeit
a maga számára foglalja le.

Ez egy végtelenül egészségtelen
állapot, a mely a parlamentáris fele-
lősség elvét semmivé degradálja és a
kormányzatot élő organismusból merev
mechanizmussá stlyesztí.

Ha nem akarnánk tovább nézni a
pártpolitika szempontjai által megállapi-
tott kereteken, bizony nem volna okunk
sajnálkozni e jelenségen. De mert félt-
jük a parlamentarismus nymbuszát, —
mert komolynak szeretjük tekinteni a

parlamentari felelősség elméletét, — nem
szívesen látjuk, ha az uralkodó párt
eszmék felvetésére képes és vezetésre
alkalmas elemait a politikai kulisszák
mögé szorítja akár az értéktelen stró-
berek tolakodása, akár a kormányzati
tevékenység gondjaitól irtozó nagyuri
kenyelmeskedés szenvedése, vagy ép-
pen az egyéni utilitarismus cultusa.

Avagy nem időtlen és képtelen
helyzet-e az, hogy ha pl. Tisza István-
ban meg van az érzék a socialis baj-
ok felfogására és a képesség azok or-
voslására, ő mégis az intriguak és tak-
tikai manőverek ingoványos talaján
koptatja azt a hivatottságot, melytől
egy ország bajai várhatnák a pana-
ceát?

És nem tartja-e maga Tisza Ist-
ván is szárnalmasnak azt a haizzetet,
hogy midőn a közvélemény egésze hő-
dol az ő fejlett érzékének, erős tudá-
sának és nemes felfogásának a szociá-
lizmus kérdésében, az ország még is a
Festetich Andorok kapkodására, a Da-
rányi Ignácok, Dániel Ernők, Lukács
Györgyök egykedvű nembánomságára,
meg a csendőrök szuronyaira legyen
utalva e kérdés gyakorlati megoldá-
sában.

És ez a szárnalmas helyzet csak
két körülményben találhatja magyará-
zatát. Vagy Tisza István és a hozzá
hasonló „államférfiak“ egyéniségéből
hiányzik az erős politikai karakter jel-
lemvonása, a mely felülemelve őket a
kicsinyes szempontok szűk terén, a po-
litikai ellenfelek letromfolásának dicső-
sége és az egyéni jólét puha kényel-
me helyett a jól teljesített kötelesség
öntudatának meggyugvását juttatná
osztályeszkül. Vagy az uralkodó többség-
ből veszett ki a nemesebb felfogás-
nak még az a csekély barmánya is, a
mely ha szolgaságra is kárhóztatja ma-
gát, legalább embert kíván urálul
tekintetni.

V. A.

A török-görög konfliktus.

A kréta szigetét körülvevő tengeren az
elleneségeskedés tényleg nyílt formákban is
jelentkezik.

A mint a tudósítások írják az első lö-
vések már megtörténtek, mert egy görög hajó
rálőtt egy török hajóra, amely állítólag csa-
patokat akart Krétában partra szállítani. Az
is tény, hogy a szigeten görög önkéntesek
szálltak ki, s hogy oda görög hadihajók él-
nuszereket is szállítottak. A helyzet tehát
ma már olyan, hogy nem szabad nagy opti-
mizmusokat az eseményeket nézni.

Minde körülmények dacára már voltak
hirdetések. A mai hírlapokat, körleveleket,
nagyobbszerű meghívókat, a falragaszokat,
szóval mindazt, a mi ma a hirdetések rova-
tát teszi, a kikiáltók, eme felesküdt köztiszt-
viselők pótolták.

Ők kiáltották ki a hivatalos rendelete-
ket, az árukat, az elvesztett tárgyakat a te-
metéseket, a közgyűléseket stb.

Házaló kereskedők azonban akkor is
voltak, a kik minden irányban bejárták a
várost s panaszos hangon énekelték kinálták
árukat, gyászjelentések kérék, hogy imád-
kozzanak értők.

A kis mértékkel mérő borkereskedők-
nek, a kik igen szigorú felügyeletnek voltak
alávétve, megvoltak a maguk külön ki-
kiáltói.

A 15-ik században 1415-ben újabb sza-
bályozás alá esnek a kikiáltók is.

Ekkor a kikiáltók közti külömbségek
megszűnnek s azok, a kik a czéh tagjai, hir-
dethetnek bort, olajat, hagymát, borsót, ba-
bot, czéhgyűléseket, haláloséteket, elveszett
tárgyakat, eltűnt gyermekeket épen ugy,
mint eltűnt öszvéreket s lovakat és minden
más tárgyat, mondja az idevágó rendelet, a
mi a fennevezett városban kikiáltás tárgya
lehet.

Számuk lassanként 24-re száll, a mi
azt mutatja, hogy nincsenek mindennap je-
len a borkereskedők hordó csapolásánál. —
Egyébiránt a szabályrendeletükben már vilá-
gosan benne van, hogy csak annak a keres-
márosnak hirdettetik a borát, a ki megszé-

A görög mozgósítás.

Bukarest, febr. 14.

A képviselőház mai ülésében Japurescu
képvisező a krétai eseményekre vonatkozólag
interpellációt terjeszt elő. Aurelian minisz-
terelnök azt válaszolja — hogy a kormány-
hoz érkezett hírek szerint a háboru veszélye
— ugy látszik — el van hátrítva a hatalmas
egyetemes következtében, kiknek fáradozásait
Romania töle kitelhetőleg elő fogja segíteni.

Athén, febr. 14.

A városban roppant nagy az élénkség.
Az egész sajtó nagy lelkesedéssel üdvözi a
csapatok elindulását. A királyi palotában nagy
tevékenységet fejtenek ki. A király a kré-
tai ügyek vezetését magának tartotta fenn.
Több gőzös csapatokkal Milóba érkezett, a
honnan haladéktalanul folytatta útját.

A helyzet Görögországban.

A helyzet, mint Athénből jelentik, rend-
kívül súlyos; miniszterválság elkerülhetetlen-
nek látszik; szemben a nép harcias hangu-
latával és a nagyhatalmak ellenkező irányu
pressziójával a Delyannis-kabinet a legkino-
sabb zavarban van.

Megbizható értesülések szerint Delyan-
nis ismételtén kérte a királyt, fogadjá
al a kabinet lemondását, mert e súlyos per-
cekben az ügyek vezetését fiatalabb erők-
nek kellene átengedni, a király azonban vo-
nakodott a lemondást elfogadni, mivel ép
most nem nélkülözheti az ország kipróbált
államférfiainak gazdag tapasztalatait. Miután
azonban Delyannis sem az ország, sem Európa
előtt nem akarja magára vállalni a felelős-
séget az esetleges bonyodalmakért melyek-
ből — hite szerint — Görögország anyagi-
lag és erkölcsileg gyöngyölni kell, hogy ki-
kerüljön, a királynak az ellenzéki pártveze-
rek bevonásával a kabinet rekonstrukcióját
javasolta.

A király magához is hívatta Rhallis,
Theotokis, Karapanos és a k a m a r a más
tagjait, a kik azonban azt követelték, hogy
az ellenzék egyik tagja állítsák a kabinet
előre, minek következtében Delyannis kijel-
entette, hogy ily körülmények közt kénytel-
len a közreműködésről lemondani.

Azon tervet, hogy magasabb állásu ka-
tona állítsák a kabinet előre, maga a ki-
rály ejtette el, mivel ily ítékezés a külföld-
don kedvezőtlenül, ítéletnek meg. A tárgya-
lasokat ennél fogva félbeszakították: a ka-
binet helyzete továbbra is bizonytalan.

A nehézségeket fokozza a folyó kész-
pénz teljes hiánya. A flotta kiküldetésének
első költségeit a nemzeti banktól felvett
előlegből és a tengerészeti minisztérium
készleteiből fedezték: a további akcióhoz hi-
ányzik azonban — a pénz.

A pénzügyminiszter néhány héttel eze-
lőtt kísérletet tett ugyan Berlinben, Páris-
ban és Pétervározt nagyobb kölcsön felvéte-
lére, a pénzeszoportok azonban tartózkodtak
minden ajánlattól, míg a régebbi adósságok
ügye rendezve nincs. A fővárosban, külön-
sen a vidéken az ipar és kereskedelem pang,
a nép izgatott hangulata még csak fokozza az
általános kalamitást.

Kanea bombázása.

Páris, febr. 14

Még meg nem erősített hír szerint a

Kanea előtt álló törökök, tekintettel arra,
hogy ellentállásuk céltalan volna, felszólíto-
ták az idegen hajók parancsnokait, hogy száll-
ják meg Kaneát. A parancsnokok jelentést
tettek erről a kormányaiknak.

Róma, febr. 14.

A tüzeléssel Halleppa környékén az ej-
jel felhagytak. A török csapatok az Aco-
tiri halmot, mely tegnap a keresztlények
birtokában volt megszállották.

Kanea, febr. 14.

A keresztlények 4 órakor a közel fekvő
magaslatok megszállásával megkezdték az elő-
készületeket a Kanea elleni támadáshoz.
A harc kezdetén Berovicz pasa krétai kor-
mányzó 30 montenegróval elhagyta a szí-
getet és egy hadihajóra ment.

Athén, febr. 14.

A keresztlények ágyulövésekkel megtá-
madták a védelmi csapatokkal megszállott
Kanea erődt.

Páris, febr. 14.

A „Havas-ügynökség“ nek jelentik Ka-
neából, mai kelettel, hogy Haleppában ismét
ütközött volt a muzulmánok és a kereszté-
nyek közt, kik birtokában vannak 1 ágyúnak.
A francia konzul kénytelen volt hileppai
nyaralóját elhagyni és Kaneába visszatérni.

Athén, febr. 14. Este 6 órakor.

A „Havas-ügynökség“ jelentése szerint
Kanea bombázása a felkelők részéről folyton
tart. A konzulok családjaikat a hadihajókon
helyezték el. A muzulmánok a keresztlények
ágyulövéseit élénk tüze éssel viszonzták.

Népszerű gazdasági előadás
Radnóthon.

Radnóth, febr. 14.

Rég az ideje, hogy nem volt közös-
günkben az idevaló és vidéki gazdaközön-
ségnek ily impozáns összejövetele, mint a
mai. A piaci vendéglő szépen feldí-
nyagterme igazán szufolágig megtelt. A
béli és vidéki (kb. 12 községből) ga-
zdság 211 tagja — több, mint fele p-
birtokos — jelent meg azon népszerű
dasági előadások egyikét meghallgatni, me-
lyeket az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ a föld-
művelésügyi kormány magas és hathatós tá-
mogatása mellett most erdélyszerte rendez.

Nagy jelentőséget tulajdonítunk ezen
előadások „népszerű“ jellegének s már elő-
zőleg érthető érdeklődéssel vártuk, hogy vaj-
jon mikép fogja az egylet ezen új irányt
bevezetni, mert bizonyos, hogy az ilyen vál-
lakozás nem tartozik a legkönnyebb felada-
tok közé.

A látottak és hallottak azonban arról
győzték meg bennünket, hogy az E. G. E.
egy módot, mint a hangot szerencsésen
megtalálta ahhoz, hogy ismeretterjesztő elő-
adásai valóban a néphez jussanak, a népnek
szóljanak. Hiszen már az is nagy eredmény,
ha vasárnap délután száznál több egyszerű
földműves gazdát másnemű szórakozásuk mel-
lől egy előadási terembe összehozni sikerül.
Még öröndetesebb dolog, ha ezek aztán két

kiknek abban az időben a fogház óre csak
kenyeret és vizet adott és a Szent Antali
apátság sertései számára való eledelre, a me-
lyek csengetyűvel a nyakukon jártak Páris
utczáin.

Hosszas volna mind annak elősorolása,
a mit énekszóval hirdettek. Mindezek a hir-
detések élénkítették az utcai életet.

A czéhék azonban még a 17. században
is a hirdetést, a mely már kezd a reklam-
használni, mint hozzájuk nem méltót, i-
kezték megszüntetni, mert ez egy meste-
séget folytatók közötti versenynek tűnt fel-
előttünk.

A verseny ebben az időben valóban szé-
gyenletes és megbélyegző cselekedet volt, a
melyet a rendőri intézkedések is ep oly szí-
goruan tiltottak, mint a mindenféle munkás
egyesületek alapszabályai. Ezek tehát még hi-
vek maradtak az alapszabályaikban kifejezést
nyert testületi elveikhez.

A vargák például a tizenötödik század-
ban alapszabályaik szerint azt akarják, hogy
minden mester, a kinek legalább három se-
gédje van, egyet ezek közül adjon át azon
mestertársának, a kinek sürgős és halasztha-
talan munkája akad, míg ezt befejezi. A
szabók az 1660. évben azt határozták, hogy
jelöltségek meg egy külön hely, a hol a mun-
kanélküli mesterek tartózkodjanak oly cél-
ból, hogy azok számára dolgozhassanak, a
kiknek igen sok a dolguk.

(Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK“ TARCZÁJA.

1897 február 16.

Hogyan hirdettek régen
Párisban?*)

Irta: NAGY KÁROLY.

Hogy hová fejlődött manapság az, a mit
a nyugoti népek nyelvén reklamnak, magya-
rul haszonhírnék, meg nagy dobnak neveztek
el, mindenki, a ki újságot olvas, körülbelől
tudja. Egy kiváló francia író, Franklin Al-
fred szerint a mi századunkat, helytelenül ne-
vezik a gőz és villamoság századának, mert
ma még csak nem is sejtjük, hogy e két erőt
a jövő század mire fogja felhasználni. E he-
lyett ő századunkat a reklam századának ne-
vezi, mert e század teremtetie s fejlesztette
oly fokra, hogy ezentul csak hanyatlása le-
het a reklamnak.

Ha ismerjük azt a sokszor nem tisztos-
ságos módot, a melyen egyik vagy másik ke-
reskedő vagy iparos versenytársa rovására s
a verőközség megrováztatásával igyekszik
maggazdagodni, nem lehet érdekes nélkül ránk
nézve egy kis visszapiantás a régmúlt időbe,
a midőn a jelenkori eljárás a lehetetlenségek
közé tartozott volna.

Hogy a kép, a melyet Önök elé szán-
dékusom rajzolni, teljesebb lehessen, Párisba
*) Felolvasatott 1897 január 31-iken az
iparos ifjaknak.

és fél órán át érdeklődéssel figyelve, utolsó emberig együtt maradnak. Így volt nálunk éppen ez mutatja legjobban, hogy a mondottakat minden halgatónak nemcsak megértette, de azokból magának hasznos ismereteket is szerzett.

Ez alkalommal K. Vörösmarty Sándor kir. tanácsos, igazgató és dr. Szentkirályi Ákos tanár tartottak előadást.

Vörösmarty Sándor kir. tan., gazd. tanintézet igazgatója legelőbb is előadta ezen gazdasági előadásoknak kezdetét, célját, aztán igen tanulságos és nagy figyelemmel hallgatott előadást tartott gazdaságunk jövődelmének emeléséről. Bevezetéstől kimutatta a gazdaság fejlődésének megismerésének okait, a melyek részint a gazdaság hatáskörén kívül fekszenek; részint az ő nem helyes gazdálkodásából következnek. Ez utóbbiak javítása a gazdaság hatáskörében áll, csak hozzá kell fogni a jobb eljárásokhoz s ezek lesznek: a helyesebb gazdasági rendszer behozatala a szemtermelés és az állattenyésztés jobb összehangja által, különösen az állattenyésztéséig gondosabb felkötése és kezelése a legkülönösebbek között a leghatékonyabb gabonafajta mellett. De a jobb talajművelés, a jó növénytermelés, gondos megválasztása a termények fajtaiknak, a drága emberi erőt kímélő jobb eszközök használata és a föld termő képességének fenntartása és fokozása bizonyára jobb termelési eredményeket juttatják a gazdaság eddigiekénél. Részletesen szólott azután a trágyázás szabályairól elkezdve a trágya kezelése kezdetétől egészen a földre való kihordásig különösen a nagy számban jelenlevő falusi gazdáknak világosan megmagyarázván minden helyes teendőket és közfoglalt ezen a téren. Rámutatott arra is, hogy mennyi trágyanyag megy veszendőbe az udvaron, utcákon, a miket mind meg lehet gyűjteni és azokkal földünk termőerejét szaporítani.

Dr. Szentkirályi Ákos tanár az erdélyi razzakajuhok fejlődéséről emeléséről tartott ezután előadást. Kimutatta, hogy juhainknak gyapjúja és tejhozamait nagyon lehet fokozni a tenyésztési állapotok gondos és folyamatos megválasztása által, a mit tehát minden gazda maga megtehet a maga nyájában. Példákkal indokolta az ilyen következtetések eljárás eredményét s bemutatta a különböző nyájak gyapjuit mintákban és a tejhozamokat hiteles számokban. Ezekután a juhok leggyakoribb betegségeinek u. m. a méhnyelnek, a szőrféregnek és a kergeségnek az okairól szólott és bemutatta ezeket a betegségeket okozó férgek kétszemélyesek, elmondotta: hogyan kerülnek ezek a férgek a legelőre, a szénára a juhokba s hogyan lehet ezeket a betegségeket mérsékelni, vagy megsejteni.

Az előadásokat mindvégig a legelőn-kébb érdeklődéssel hallgatták s az előadók nem egy-kétszer felhangosan elejtett kérdésre a feleletet is ügyesen szőtték bele beszédjük fonálába.

Előadás után 500 hasznos gazdasági füzetet és folyóiratot osztott ki a rendezőség a hallgatóság körében, amely intézkedés üdvösködő nem szorul külön magyarázatra.

Végül elhatározottak, hogy ezen kívül még három következő vasárnapon tart az egyesület ugyanitt előadást.

Az előadások Radnóthról, Dicső-Szt. Mártonról, Oroszról, Csapó, Besseney, M-Lekencze, M Bogáth, N-Klancs, Kereki-Szt. Pál, Kutyafalva, Bajom és Orbórol — többek közt — a következő intelligens gazdák láttak:

Miske E., Kedves J., Felszegi G., Horváth A., Csató G., Deák J., Demény D., Turóczi K., László J., Mátyás S., Szővérdy J., Miklós J., Tokaji J., Kabos K., Kovács D., Márk J., Leitner E., Moré D., Turóczi D., Erősey J., Izmael M., Blasek F., Wlász M., Horváth J., Csiky Z., Boros Z., Simén E., Nyárádi P., Papp D., Lajos S., Kiss E., Kiss

L., Szabó F., Silló K., Péterffy J., Vitus B., Papp M., Lukács G., Moldován L., Sidó K., Groisz O., Berkovits J., Papp J., Márk V., Szőcs J., Báthory B., Balogh G., Hary K., Kádár J., Felszegi S., Petri L. stb.

Este 8 órakor negyven terítékű társasvacsora volt az egyesületnek tiszteletére.

Ilyen kezdet után örömmel nézünk az előadások folytatása elébe, mert azoknak sikere is biztosítva van.

Vidéki gazda.

Póthírdetmény.

Jelen szám alatt január hó 5-én kelt, a Székely-Keresztúron f. év február hó 28-án tartandó tenyészbizka kiállítás és március hó 1-én rendezendő országos jellegű tenyészbizka-vásárra vonatkozó hírdetmény azon ki-bé kezdése. Ezen alkalommal figyelemmel a tenyésztők, hogy a bikákat úgy a kiállításra, mint a vásárra, vezetőnek kell bevenni. Szabadon hajtott bikák nem bocsátatnak be a több érdekelt tenyésztő kérését a f. év február hó 11-én tartott közgyűlés tekintetbe véve oda módosította, hogy jelen évben kivételesen a tenyészbizkák úgy a kiállításra, mint a vásár területére szabadon is hajthatók; tulajdonosai kötelezettségük azonban, hogy a személy mint vagyon biztosítás érdekében a személyes felelősséget elvállalják.

Udvarhelyvármegye gazdasági egyesületének Sz.-Udvarhelyen 1897. február 11-én tartott közgyűléséből.

Kassay F. Dezső,
titkár.

Ugron János,
elnök.

Farsang.

Városi bál. Több oldalról jött tudakozódásra a városi bál rendező bizottsága közli az érdeklődőkkel, hogy a táncvigalom március 6-án szombaton lesz. A megjelenő résztvevőkben és főleg a fővárosban, részint csak a városban vagy estélyi öltözetben fognak résztvenni. A bálon Pongrácz Lajos játsszik, aki addig újra szervezi zenekarát. Belépő jegyek a városi házpenztárnál és a Székely Miklós gyógyszer-tárban válthatók, de csak a meghívó előmutatása mellett. A meghívót nem lehet másra átruházni, s minden kibocsátott jegy külön számmal lesz ellátva.

Igen kedélyes estélynek ígérkezik a nyomdások szombati mulatása, mely a New-York díszteremben lesz megtartva. A buzgó rendezőség mindent el fog követni, hogy a közönség valóban jól és háziasan mulasson. A meghívókat már teljesen szétküldte a rendezőség; mindamellett, ha tévedésből valaki meghívót nem kapott volna, de az estélyen való megjelenésére igényt tart, úgy kéri a rendezőség, hogy az illető forduljon bármelyik nyomdába, s nyomdászaik készséggel teljesítik ebből a kívánságát. Még csak azt kívánjuk előzetesen jelezni, hogy az estélyen Antal Laji kiálló zenekara fogja huzni a talpalátókat s az estély női közönségének díszes tánczrendekkel fog kedveskedni a rendezőség. Szóval a nyomdász házi-estély igen jó mulatság lesz, s a már is szépen nyilvánuló érdeklődésből következtetni lehet, hogy a nyomdász Önképzőkör alapját is szép összeggel fogja gyarapítani.

A marosvásárhelyi társalkodókör saját-könyvtára javára 1897 évi február 27-én a városi vigadó nagyszobájában zártkörű körösztélyt rendez.

A székely-udvari ev. ref. kollegium ifjúsága febr. 18-án tartotta meg a szokásos és elmaradhatatlan deák-bált. A mulatság fényesen sikerült. Az estély fényét emelték megjelenésükkel gr. Haller János főispán és neje. Részt vett a mulatságban Udvarhely

összes intelligenciája. Külömben arról híres a kollegium bálja, hogy azon mindenki jómulat. A gyönyörű díszített teremben fénylombokból öskunyhó és erdő régtöbbször a buzgó rendező fiatalos s kellemes mulató helyiségre alakította a Budapest Szálló ódon termét. Aztán mikor rázendítette Kónya Sándor a ropogós csárdást, örömsugárzó arccal perdült tánczra a jövőd ifjú nemzedéke s ugyancsak magyarosan kirakta a bájos, fiatal leánykák. Szűnet alatt kisorsolták a gróf Haller Jánost ajándékozott fonógepet. Aztán ismét tánczra perdült a közönség színe-jaya, s a manák és professzorok egyformán gyönyörködtek gyermekek kedves, ártatlan örömeiben. Hogy hány diák hagyta ott a szívét: arról hallgat a krónika. A közönség, a legkisebb hangulatban, a reggeli órákban osztott szét. Abban a sikerben, hogy a mulatság úgy erkölcsileg, mint anyagiilag fényesen sikerült, oroszán része van Szabó András, buzgó felügyelő tanárnak, s a fáradhatatlan rendező ifjúságnak.

MINDENFELE.

Kolozsvár, február 16.

— **Paloták a főtéren.** Már többször adtunk hírt arról, hogy a kolozsvári r. kath. egyházközség tulajdonát képező három főtéri telek helyén új palotákat kíván építeni. Arról is szólunk már, hogy az építkezési tervek is készen vannak s csak a jövedelmezőségi adatok egybeállítása és a püspök jóváhagyása van még hátra, hogy a főtér díszére szolgáló építkezéseket megkezdhesék. Mint most értesülünk a jövedelmezőségi adatok is egybeállítottak az építkezési adatokkal, a napokban tartott ülésén tárgyalta, s minthogy a bemutatott jövedelmezőségi adatokból arról győződtek meg, hogy ez építkezés az egyházközségre nézve pénzügyi előnyökkel is jár, — a választmány elvileg elfogadta a tervezetet s abból a célból, hogy ahhoz Lónhárt Ferencz püspök hozzájárulását is kinyerjék Biró Béla apátplébánost, dr. Groisz Gusztáv orsz. képviselő főgondnokot, és Korbuly Bogdán vál. tagot kérte fel a püspöknel és irányban való közbenjárására. A mint értesülünk, a küldöttség holnap reggel utazik Gyulafehérvárra, hogy a püspökkel az ügyet megbeszélve, a tervhez való hozzájárulását kieszközöljék, s mi — hisszük — meg is fog történni.

— **Majláth Gusztáv.** erdélyi püspök helyettes, kit jogutódlással nevezett ki ő Fel-ség, a mult heten Gyulafehérvárra időzött. Bemutatta magát Lónhárt Ferencz erdélyi püspöknek s rövid ott tartózkodása alatt vissza tért. A püspök helyettes csütörtökön este 6 órakor a vonatról Kolozsvárt kiszállott, gyalog bejött a városba, megjelent a plébánián, hol este 10 óráig Biró Béla apát plébános, Pál István kanonok, egyház referens s több egyházi férfiú társaságában töltötte az időt. Innen este 10 órakor ismét gyalog kísértél a vasútra s az éjjeli gyorsvonattal Komáromba visszautazott. Komáromból, korábbi állomás helyéről Bécsbe utazott, s mint onnan táviratozzák tegnap este 6 órakor tette le az esküt a pápai nunciaturára házi kápolnájában. Az esküdtételnél Talliani titkár

intervált. Az esküdtétel után a nuncius az új püspök tiszteletére ma délelőtt ebédet adott.

— **Márczius 15.** A kolozsvári márczius 15. állandó bizottság, mint szombati lapokban említettük, gyűlést tart szerdán d. u. 4 órakor Deák Albert elnök lakásán. A gyűlésre a bizottság tagjait meghívja az elnökség.

— **Az „Erdélyi Gazdasági Egyesület”** igazgató-választmánya 1897. év február hó 17-én szerdán d. u. 8 órakor, az egyesület hivatali helyiségében gyűlést tart.

— **Ovoda Kolozsmonostoron.** Hangzattak a városi tanács szakszabályi és közgyűlésein azt, hogy Kolozsmonostoron, mely Kolozsvárnak egyik külvárosát képezi, dacára, hogy 4 ezer lakóval bír, ovoda nincs. A gyerekek, kiknek szülői nagyrészt a háztól távol végzik a napi teendőket, magukra hagyva önyelegnek az utcákon, a magyarok gyermekei a túlyomó oláh lakosság gyermekeinek pártaskodására vannak utalva s egy nagy része a magyar gyerekeknek jobban beszél az oláh nyelvet, mint a magyart, mert magyarul alig egy-két szót válthat este fáradtan hazatérő szülei-vel. E mizeriát még az is tetézi, hogy a gyermekek a palinka befolyása által demoralizált oláh lakosság kisapongásainak folytonos szemléletéből a bűn és erkölcstelenség tanait szívják lelkükbe s a rosszá váló hajlamok elcsúsznak már zsenge korban fejlődésnek e magukra hagyott csemétekben.

Örvendelés mozgalom indult azonban most meg egy ovoda létesítésére. A létesítés sikerében annál kevésbé kételkedünk, mert az ügyet Vörösmarty Sándor kir. tanácsos, a kolozsmonostori gazd. tanintézet kitűnő igazgatója vette a kezébe. Vörösmarty Sándor a kezébe vett kulturális feladatokat mindig sikerrel oldotta meg s így hisszük, hogy ez a kérdés is, mely a monostori városrész népnevelésének legfontosabb és legsürgősebb kérdése, rövid idő alatt a leghelyesebb megoldást nyeri. Mint értesülünk, mielőtt alkalmas lakás készül, az ovoda berendezése fogantatba vétetetik.

— **Meghívó.** A kolozsvári „Egyetemi halgatók Zene egylete f. hó 17-én (szerdán) délután 5 órakor a II. számú jogi tanteremben rendkívüli gyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja. Ha a tagok a jelzett időben kellő számmal meg nem jelenének, a gyűlés folyó hó 18-án (csütörtökön) délután 5 órakor ugyanott fog megtartatni. Tárgysorozat: 1. Előnk lemondása, 2. Korlátozott megválasztása. 3. Új elnök választása. 4. Indítványok. Kolozsvárt 1897 február 16. Müller Viktor e. i. titkár.

— **„Itthon” estély.** Az „Itthon” szerdára hirdetett estélyének csak egy programmszáma lesz. Aldor Juliska színházunk primadonnája fog az alkalommal énekelni dalokat ifj. Haller Károly hírlapíró zongorakísérettel. Az estély fél 8 órakor kezdődik.

— **Hírek az állatvédő egyesületből.** Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Reszvénytársaság 20 frrtal az Á. V. E. alapító társuláért lépett be; a miért az egyesület nevében hálás köszönetet fejezi ki: Székely-Lorenz J. J. elnök.

Az Á. V. E. III. ifjúsági pályázatának első díját Péterffy Tibor, a helybeli ev. ref. gym. V. oszt. növendéke nyerte el. „Állatvédő” című rajzával, mely az „Állatok védelme” februári füzetében meg is jelent. A második díjat Szász Edith, a III. díjat Weisz Elza, a helyb. felsőbb leányisk. két növendéke nyerte meg. Dolgozataik: „A madarak jöltövéje” ill. „A há madár” az „Állatok védelme” márcziusi ill. áprilisi számában fog megjelenni.

Gróf Esterházy Miguel, dr. Pinter Pál k. r. tanár és ifjabb gróf Teleki Domokos 3-3 forinttal pártoló tagok lettek; özv. Bléha Jánosné, Fodor Vilmosné Fertő-Szt.

Miklós; főgymnáziumi önképzőkör Trencsén; Lányos Gyula Budapest; Litán Gergely; Pasztélyi János kuriai bíró és dr. Pásztyi Jenő ügyvéd Budapeston, Reisch Henrik és Streda Rezsőné Fertő Szt.-Miklós rendezes tagok.

Madárérett és költő-ládácskák voltak újabb: Hirschfeld Sándor hármát, dr. Vajda Gyula egyetemi tanár kettőt. Ugy madárérett, valamint a báró Kemény Arpád névadására és költségére elkészült komorak és szármányok számára kaphatók a Székely-villában, földszint, a ház mesternél.

— **Az Erd. Múzeum** egyesület mult évi ünnepi közgyűlésén keresztül vitt alapzabály változás, valamint a búcsólet, nyelv és törénnettudományi szakosztály élénk és gyakorlati működése megteremtette a kedvező eredményt. A szakosztály iránt az érdeklődés rohamosan nőtt. A tagok száma pár hét alatt 37-el növekedett. Rendkívüli érdekesen, változatosan van összeállítva az „Erdélyi Múzeum” folyóirat ma megjelent II. füzeté is, melynek fő része erdélyi dolgok ismertetésével foglalkozik. Első cikkében dr. Moldován Gergely a román község ház és templomról ír. — Fehérmegyében Szádeczky ir. a pusztuló kőbányászati oklevéltárról, szó van a lapban dr. Szilágyi Gergely elhunytáról, jeles cikkkel írt a füzetbe még Butyka Dező, Gál Kelemen dr. és mások. Ha így halad az Erdélyi Múzeum a fiatal erők lelkes működése alatt, megéri, hogy érdekesen és tudományosan megírt füzetét az erdélyi részek minden művelt férfa jártni és olvasni fogja. Előfizetési ára különben csak 3 frrt és összeggel a szakosztálynak is tagja lehet az befizető.

— **Adomány a mentőegyesületnek.** Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Reszvénytársaság f. évi febr. hó 6-án megtartott közgyűlése 25 frrnyi adományt szavazott meg a kolozsvári Önkéntes Mentő Egyesület részére. Midőn e szép adományért a mentő egyesület elnöksége hálás köszönetét nyilvánítja, egyáltalán meglepetéssel fejezi ki ama szép figyelemért, hogy a bank tisztá jövedelméből évenként jótékony célokra fordítani szokott összeg felosztása alkalmával a mentő egyesületet is figyelembe venni szíveskedett.

— **Köszönet.** A máv. olvasó és dalkör által 1897. évi január hó 30-án rendezett dalestély és táncmulatság alkalmával tisztelet jepeiket kíváltották: Hegedűs Sándor 10 frr. Béli Ákos gr. 5 frr. Gancz és T. Bpest 5 frr. Csavargár Bpest 5 frr. Robi-tsek és Winkler Brassó 4 frr. Gulden Gyula Bpest 3 frr. Dávid József 3 frr. Sehmi Dávid 3 frr. Gráf János 3 frr. Melieskö Frigyes 2 frr. Penderitter Leopold 2 frr. Fénymágyár Bpest 2 frr. Baruch J. M.-Vásárhely 2 frr. Úveggyár Bpest 1 frr.

Felfizettek: Sántay Sándor 10 frr. Török Sándor 5 frr. Püspöki Miklós 4 frr. Hosszu Jenő 2 frr. László Jánosné 2 frr. Hancz Sándor 2 frr. Pécsy Ferencz 2 frr. Petkó Mihály 2 frr. Churin Ferencz 1 frr. 50 kr. Bokor Antal 1 frr. Dézsy Gábor 1 frr. Rozman Ernő 1 frr. Sebasi Sándor 1 frr. Lucs András 1 frr. Paner Ödönné 50 kr. Sári Albert 50 kr. Erdy Ferencz 50 kr. Pablowzky Antal 50 kr. Bartkowszky Károly 50 kr. Knaposik Imre 50 kr. Moskovics Dezső 50 kr. Balogh Gábor 50 kr. Jörénd Sándor 50 kr. Balló Ötő 50 kr. A névszerint felsorolt nemes szívt adakozók fogadják a máv. olvasó és dalkör hálás köszönetét. Kolozsvárt, 1897. febr. hó 12-én Vörösmarty Sándor, elnök.

— **Márczius 15.** A szegvári magyar társadalom ez évben is megfogja ünnepelni márczius 15-ét. Az ünnepély rendezésére kiküldött bizottság Kedves István elnöklete alatt Balás Imre, Radó Ármán, Dely Elemér és Benedek Mihály. A bizottság megálapodása szerint az ünnepi beszédet Kedves István fogja tartani, még Radó Ármán alkalmi költeményt szaval. Az ünnepélyt tánczmu-

Angela.

ANGOLBÓL FORDÍTOTTA:

AMICA.

XXXV.

(Folytatás.)

(60)

De mind a kettőn tudták, hogy ez nem úgy volt.

— Ön megkeresi Lady de Lisletől az Angela adressét? — mondá Bob.

— Többet elveszi ötöt feleségül?

— Igen.

— Ez-n örülök. Stuart Royallnak az el-fogadását könnyebbé teszi a — folytól.

— Legyen az öné az a gyűlölt hely! En soha nem tesszem be oda a lábomat és 100 mérföldnyire kerülöm!

— Lucas ur meg fogja ezt Treherne urnak mondani?

— Isten őrizzen! Mi haszna volna annak? Az ön fia minden földi büntetésen túl van, és ön nem tudná a bátyámnak Nelliről ilyen történetet írni.

— Nagyon helyesen! A szép kis Nell nem fénylik benne. Szegény kis jószág! Ő szép volt és ügyes; de elvégre is, talán a becsületesség a legjobb politika. Ha hi maradt volna Ormondhoz, — ez nem történt volna meg.

— Stuart ur lesz szíves az Angela adressét az ön szállására küldeni? En rögtön megesküdöm vele, mielőtt ő beleszerezik és elviszem ötöt Angliából. Ön nem fogja ötöt látni, kivéve ha ok akarja.

— Nincs ok arra, hogy mi miért találkozzunk.

— Elviszem ötöt az önnel és a nagy-nénjével való minden érintkezéstől. Mint az én feleségem meg lesz kímélve azon kella-

matlenségektől, mit ő öntől és a nagy-nénjéről szenvedett. A későbbi években láthatja őnt, de nagyon-nagyon messze lesz.

Stuart ur a vállait vonogatta

— Édes pájtás, én nem kívánom ötöt látni. De mielőtt elmenne, mi lesz Stuart Royall?

Az ügyvédem elhozta önnek az átadási okiratot. Az Angela adressét küldje el hozzám minél előbb.

— Minden bizony! Isten önnel!

A két férfi kézsorítás és barátságos szó nélkül vált el.

A Lucas Bob agra szédült azon borzalmaktól, miket hallott. A Nelli halála tragikus volt midőn véletlen szerencsétlenségnek gondolták; de menyivel iszonyúan volt most. En ő szerette a kis gyarló Nellit olyan test-véris kényeztető modorban szeretta. Házasági ajánlatát pusztán csak azon elhagyott magános élet iránt való szánalomból tette, melyet Nelli elötte olyan unalmasnak és szomorúnak festett. Emlékezett rá, mint gyermekre, két mosó ruhában és fehér kerek kálappal, a töle kapott édességeket rágiaskálva, és kérve őt, hogy hozzon még többet. Csinos és kellemes gyermek volt — de önző és felfogós, a ki szép szóval, akár volt az igaz, akár nem, mindig kitudta vinni a mit akart. De kétszínűség kemény büntetésre talált! Aztán Angelára gondolt! Mit szenvedhetett az a szegény leány!

En a saját testvére által. Az Ormond bűnének ő volt ártatlan áldozata. Teszük fel, hogy Lucas soha sem fedezte volna fel az okát, hogy miért nem akar ő vele házasságra lépni — egész élete áldozat lett volna. Állig várta, hogy vele lehessen, hogy vigasztalja, és megnyugtassa. Egy gyötrelmetől meg fogja kímélni, egy fájdalomat soha sem fog érezni azt, hogy testvére saját maga oltotta ki bűnsé életét. O most mindent megértett;

az Angela gyötrelmét, szenvedélyes ölelését, és csókjait, midőn azt gondolta, hogy ez életben utódjára vannak együtt. Szegény Angela, szegény szenvedő leányka!

Ök nem fognak a multba vissza nézni a bűnre és bánatra, de egy más éghajlat alatt az előttük levő boldog évekre.

— Ugy fogja őrizni és kímélni, mint a szemfényét; szeretője, férje, társa, barátja lesz. Szerelmével fogja kárpótolni azt a szeretetet, a mi életéből hiányzott, azt a szeretetet mit az atyja és testvérétől kellett volna kapni, és a nagy nénjétől, a ki otthónál elvitte. De mig azt tényleg várakoznia kellett az adressére.

Midőn a Stuart ural való interviewból a hotelébe vissza tért, egy sürgöny várakozott reá Lady de Lisletől; kerekken meg tagadta a hűgá hollétét vele tudatni

XXXVI.

Bobnak az Angela adressét kérés telegramjaira Lady de Lisle meg válaszolt többet. Hiába bosszankodott és meglepődött. De a detektívekhez való folyamodást elhalasztotta addig, mig Stuart urtól nem kap tudósítást. Ha azonban Lady de Lisle a testvérenek sem mondja meg a leánya adressét, Bob elhatározta detektívek segítségét venni igénybe.

De Lady de Lisle nem tagadhatta meg a testvérenek azt a kívánságát, hogy vele a leánya tartózkodásának a helyét tudassa. Ő tudatta, hogy az mit jelentett, hogy Angela Lucas urhoz fog férjhez menni. A testvére határozott hangú leveléből a Bob intézkedése érzett és ő kénytelen volt engedni. Te hát most kezdi az egész ügyről, leült az iroasztalához és az Angela adressét elküldte az atyjának.

Angela szerdán ment volt Beauchamp-néhoz.

A Beauchamp házánál nem volt ideje a gondolkodásra. Kemény munka kevés fizetésért volt a szabály, és Angela halálán fogadta, hogy volt munka bőségese.

Három elkényeztetett, pajkos gyermeket kellett tanítani; a kötelességei keveset zavartak. De tudta, ha majd idővel a fájdalma elompol, akkor ő ezeket a Beauchamp gyermekeket tényleglennek fogja találni és az anyuk az ő szemtelen gorbomba modorával ingerelni fogja az ő természetét. Azonban jelenleg csak ült, midőn Beauchampné ötöt az iskola szobába küldte villásreggelizni, és ebédelni, mert vendégeket várt, a kik az egész napot ott fogják töltöni — olyan emberek, kiket Angela nagyon jól ismert, midőn a nagy-nénjénél lakott, de a kinnél most guvernant volt, nem tartották elég jónak, hogy egy asztalnál üljen velök.

E kívánság jelenleg inkább könnyebbülésre szolgált, mint bosszúságra.

Szombaton este úgy érezte magát, mint ha két nap helyett egy egész esztendő telt volna Beauchampnéknál. Azt gondolta, hogy Stuart Royall minden összeköttetését elszakította. Azt gondolta, hogy szökése annyira megragadja Bobot, hogy nem fog bántódni utána; vagy feltéve, hogy keresni fogja, a néje nem adja át neki az adressét, az atyja pedig nem fog törődni ezzel a dologgal.

Azonban világos volt előtte, hogy ha Bob felfedezi a hollétét, a régi küzdelem újra kezdődik.

Szombaton reggel a gyermekek még engedtlenebbek és rosszabbak voltak, mint rendszeren; az anyuk megpirongatta Angelát az idősebbik leány léha beszédéért és tekintetbe véve, hogy ő mily rövid idő óta volt ottan, Angela érezte, hogy igazságtalanul bántak vele.

Két nap aligha volt elegendő arra, hogy

egy rosszul nevelt gyermeknek a modorát megváltoztatni. Angelának fájt a feje, — és halálán fogadta midőn Beauchampné a gyermekeit kocsikázni vitte.

— Stuart kisasszony szabad idejében talán megvárhatná a Lucy szoknyáját? — voltak a Beauchampné utolsó szavai.

Angela tres tekintettel nézett a Lucy ruháján levő hosszú szakadásra, midőn az ajtó kinyílt és a szobaleány azt mondta.

— Egy, gentleman kívánja a kisasszonyt látni.

Angela tudta, hogy a küzdelem elkezdődött, de most utódjára.

Bob a szalonban állott, szembe az ajtóval, az ő megjelenését várva. Betette maga után az ajtót, és a kilincse támaszkodott.

— Mindent tudok, mondá az ifjú röviden.

Az Angela a mellére esett, mintha éles fájdalom érte volna. Egy pillantás a Bob arcára tudatta vele, — hogy ez nem volt tévedés, a legrosszabbat is tudja.

— Az atyám mondta meg. És édes angyalom, most valamit kell nekem megmondanom. A testvéred meghalt.

— Ormond!

— Szerdán reggel halt meg. A sürgöny hozzád volt ezimre, és távozásod után érkezett Stuart Royallban. — En bontottam fel.

A testvéred szívének volt valami baja végre, egy kisé dagogya a hazugság felett; de Angela nem vette észre a habozást.

Ma reggel temették el.

Az Angel főfájása súlyosbult; a szemai előtt levő ködön keresztül alig látta a Bob arcát.

(Folytatás következik.)

latság fogja követni a Csillagvendéglő nagyteremben 50 krajczár belépti díj mellett. Minden résztvevő jelvényt fog kapni, melynek ingyen kiállítását Kedves István volt szíves felajánlani.

— **Örült orvos.** Budapestről sürgönyrik, hogy dr. Groisz Béla, kolozsvári orvos, ki Bécsbe egyik rokonának látogatására utazott, ottan megőrült. Tegnap este a vacsoránál kezdett dühöngeni, szidta a vendégeket, majd elrohant egy gyógytárba, hol a gyógyszerész akarta agyonlőni. — A dühöngő orvost tébolydába szállították. E táviratra megjegyezzük, hogy Groisz Béla doktoron már itthon az örültség jelei mutatkoztak s családja s ép ez okból vitette Bécsbe, a hol — fájdalom — csakugyan kitört rajta a szomorú betegség.

— **Köszönet nyilvánítás.** Az Erdélyi bank és lakdrekpénztár részvénytársaság, „Mária Valéria” árvaházak 50 frtot volt szíves ajándékozni; mely nemcsak a banknak, hanem az árvák nevében hálás köszönetet mond az elnökség.

— **A Kossuth-gyász.** Kossuth Lajos halálának az idén lesz a harmadik évfordulója, a melyet a főváros polgársága most is kegyelettel fog megünnepelni. A gyász rendező bizottság tegnap tartotta ideiglenes szervezkedő gyűlését, melyen elnökséül a gyászbizottság addigi elnökeit: Lakatos Miklós orsz. képviselőt, gróf Kreith Bélát és Sverteszy Gáspárt választották meg, továbbá beválasztották az elnökségbe az alakuló új Kossuth-kör elnökét, dr. Székely Bélát, pénztárnokul Fruscha Györgyöt választották meg.

— **Legelősi birtok.** Ez idők szerint a föld egész kerekében nincs olcsóbb föld, mint Felsőbánya, a gesztenyék hazájában. E városban 600—1800 négyzet méter területet évi 50 kr. mond ötven krajczár fizetés mellett ad a város legzebb fekvésű pontokon nyaralók építésére. Azonfelül ingyen ad fát és mindenféle építési anyagot, csak a termelési és építési költséget kell megfizetni. Pár száz fttal tehát kényelmes villát építhet itt bárki nyáron üdülésre. Ez a helyrendkívül olcsólagáról nevezetes. Itt pótadót senki sem fizet. A közelben deszaványforrások vannak, s jó bor terem. Levegője ózondus és enyhe. Járványok itt soha sincsenek. A város fekvése három oldalról hegyes erdőkkel körvesztve s páratlanul szép. A jelzett előnyök mellett rövid idő alatt százával fognak ott a nyaralók épülni.

— **A szabad sajtó sereg.** A Budapesti újságírók egyesületében körülbelül száz tag gyűlt össze vasárnap este a szokásos két heti vacsorára. A hangulat, mindamellett, hogy feszelen volt, a homály lelkesedése jellegét öltötte magára, mikor Szatmári Mór felkészítette, dr. Kenedi Gézával az alkalomból, hogy délelőtt a sajtószabadság megvédése kérdésében, mint az értekezlet előadója olyan kiváló sikert ért el. Kenedi Géza a szűz nem akaró éljenzés lecsillapítással megköszönte az orvációt s továbbá összetartásra buzdította az újságírókat. Déri Gyula indítványozta, hogy az egyesület gyűjtés útján szerezzen be egy ösztörsereget s keresztelje el azt a „Sajtószabadság seregé”-nek. Viharos éljenzés követte az ajut s a gyűjtés rögtön meg is indult, de ekkor dr. Bán Zeigmond kért szót s minden gyűjtés mellőzésével felajánlott egy gyönyörű ösztörsereget, mire rögtön bizottságot küldtek ki a sereg felirátának megálapítására. Dugovics Imre Mikszáth Kálmán elnököt elvitte, Mikszáth pedig szellemtelő szikrázó felkészítéssel kijelentette, hogy az újságíróknak tulajdonképen nincs is miért megijedniük, s ha délelőtt félnek is esteire már bátorságot nyernek, s míg mások támadást intéznek a sajtószabadság ellen, ők délelőtről hozzák a szabad sajtó seregét. A nagy számu társaság késő éjjel maradt még együtt.

— **Méregkeverő asszonyok.** A délvideki Zsebhely községben a hmvásárhelyihez hasonló mérgező eseteknek jöttek a nyomára s több asszonyt letartóztattak, kik a férjeiket tették el láb alól. Most — mint Zsebhelyről írják — a széles körben megindított vizsgálat kiderítette, hogy a mérgező esetek értelmi szerzője Ulicza Mária, ottani bábaasszony. A vizsgálat érdekében a két legutóbb gyanus tünetek közt elhalt férj halálát exhumálni fogják s ha a vegyvizsgálat konstatálja a mérgezést, úgy a többi sírokat is feltöntik. Az újabb, névtelen följelentésben körülmenyesen le vannak írva az egyes esetek, megnevezve a méregkeverő asszonyok is, kiket azonnal letartóztattak, de a vallomásaikat a vizsgálat érdekében titkolják. Annyi mégis kiszivárgott, hogy a bűnös asszonyok nagy része vagyonilag előnyök miatt emésztette el a férjét. — Volt ilyen eset is: az asszony attól félt, hogy a férje megtudja, hogy szeretőt tart, s a következményektől való féltelmében tette el láb alól az urát, hogy élhesse a világot a kedvesével. Állítólag a névtelen följelentők szintén vagyonos, zsebhelyi gazdák, kik azért jelentették fel a méregkeverő asszonybandát, mert félték, hogy ők is olyan sorsra jutnak. Beszéljék azt is, hogy a férjek valóságos rettegésben éltek, s nem mertek az asszonyaikhoz közel menni, mert tudták, hogy mi sors vár rájuk. A zsebhelyi asszonyok valósággal terrorizáltak a férjeiket. Az elfogott menyecskéket közül többen rávallottak Ulicza Mária bábaasszonyra, ki úgy látszik, a méreg-evevő asszonybanda feje.

— **Halászat villamos fényvel.** Angliában a halászat villamos fény mellett meglepő eredményt hozott létre. A halászat lámpa, vagy lámpafény mellett más államokban is szokásos, de az angol kísérlet annyiban új, hogy a fény itt a halak csalogatására nem a vízben kívül, de a vízbe volt elhelyezve. A villamos fényt a vízbe hét és fél méternyi mélységbe eresztették le, úgy, hogy az vagy 50 méternyi távolságot fényesen bevillagított. Pár pillanat múlva rengeteg hal közeledett a bárka felé, úgy, hogy a halak azonnal megtelek. Szakemberek azonban a kísérletet, felette károsnak tartják, ez szerintük nem halászat, hanem halrablásra vezet. E fajta halcsalogatást legfőbb nagyobb tavaknál szabadna megengedni.

— **Ikkrek.** A civilizált Európában sem kell szegény családokban valami túlságos örömet ikkrek érkezése; de talán kevesen tudják, milyen mostoha fogadtatásban részesülnek az ikkrek a többi világban. Afrika vad törzsei nagy szerencsétlenségnek tartják az ikkrek születését. Loangban úgy engesztelik ki ilyenkor az isteneket, hogy az anyát és a gyermekeket is földolozzák Old Galában szörnyetegeknek tartják az ikkreket maguk az anyák, és ők kívánnak a kivégzésüket Rendesen oserpfazékba teszik és kinagyják az erdőn a szerencsétlen üszülötkeket, hogy ott elpusztuljanak. Az apono négerék is vesztjósó dolognak tekintik az ikkrek születését. A gyermekeket nem ölik ugyan meg, de anyjuknak külön kunyhóba kell vevő költöznie és mindenki kerüli őket hat éven keresztül, akkor visszatérhetnek a többiek közé. A vazaramo-négerék eladják az ikkreket, a makalakák legalább az egyik csecsemőt a hiénáknak dobják ki. A Nilus felső vidékén ellenben nagy szerencsének tartják az ikkreket, ha fiuk. A Guyana-indiánusok szegénynek tekintik az ikkreket és maga az anya öli meg gyakran az egyiket, hogy megmeneküljön a gyűlölt és veréstől. — A perui indiánok a fiatalabbik csecsemőt földolozzák, mert „az ördög gyermekének” tartják. A régi mexikóiak azt hitték, hogy ha mindkét ikerestvér életben marad, az egyik meg fogja ölni szülőit, ezért mindjárt elpusztították az egyiket.

— **Apró hírek.** Károly dán herceg neje, Maud angol hercegnő egy felvonásos drámát írt, a mely a legközelebb színe kerül Londonban. — Versóban napokban nagy reméltetést okozott az utczákon egy menaszériából kiszabadult oroszlopár. — Lembergben elfogtak egy nemzetközi parlovagot, ki Magyarországon Solymosy Andor név alatt folytatta üzleleit. — Franciaországban 393 millió frank jövedelme van a dohányból, Komárom város törvényhatósága szerdán tartott közgyűlésében szintén elhatározta, hogy felír az országgyűléshez a kvóta felemelése ellen. — Osiris, ismert francia emberbarát 100,000 frankot adott a párisi sajtó szindikátusának, hogy evvel a közjó legérdekesebb munkáját dijazza. A munkának az 1900-iki párisi világkiállításra kell megjelennie. — Győrtől új esendőrszárnyparancsnokság lesz. Ottó bajor király itt-ott husz éve már, hogy Fürstenried várában tölti örökre elborult elmével napjait. Genuában egy tengerészeti káplár a feletti örömeiben, hogy 18 millió lírátörökölt megörült. — Szarvas Gábornak, nemrég elhunyt kitűnő nyelvudósunknak Budapesien az akadémia egyik sarkán forják meg ez idén leleplezni Jankovics Gyulától mintázott mellszobrát. — Bécsben a 63 éves Knorr Emilia bárónő lakásán ö szegett. — Nagy t n e p s e g e k k e l ü n n e p t e m e g P e s t m e g y e S á r k á n y S á m u e l e v a n g . p ü s p ö k p a p p a s z e n t e l t e t é s e k 5 0 é v e s j u b i l e u m á t . — M i l á n s z e r b e x k i r á l y s a j t k e z z e t t e g i r t l e v é l b e n k ö s z ö n t e m e g a b u d a p e s t i n e m z e t i k a s z i n ó n a k , h o g y t a g j á v á v á l a s z t o t t a . — A p é t e r v á r i s z e r b k ö v e t e t B é c s b e h e l y e z i k á t . — N a g y m e g b o t r á n k o z á s t k e l t a b a j o r o s z á g i F r e y s i n g b a n a p l é b á n o s k i f i g g e s z t e t t f e l a g a z s a m e l y b e n m e g h a t á r o z z a , h o g y k i k f o g l a l h a t n a k h e l y e t a t e m p l o m p a d j a i b a n . — E d i s o n , s z á z a d n e k l e g n a g y o b b e m b e r e , s z e r d á n t ö l t ö t t e b e 5 0 i k é l e t é v é t . — M e n e l i k n é g u s f e j e d e l e m ó r i á s i s z á l l i t m á n y s z a p p a n i l l a t s z e r n e m t e k e t r e n d e l t m e g P á r i s b a n , h o g y a h o z z á j á k é s z ü l l ő H e n r i k o r l e a n s i h e r c z e g e t m e l t o á n f o g a d h a s s a . — B e r l i n b e n a z e l m u t é v b e n 1 7 , 2 3 8 b á z a s s á g o t k ö t t e t t e k . — A d i n a m i t n e m r e g m e g h a l t f e l t a l á l ó j a , N o b e l A l f r é d s o c i a l - d e m o k r a t a v o l t , k i e l l e n e z t e n a g y v a g y o n o k á t ö r ö k l e s e t . — A n a p o k b a n m e g h a l t L o n d o n b a n S p e n c e r v i l á g h í r ű o r v o s , k i b e v i t e a z a n t i s e p t i k u s z e b k e z e l e s t a n ö g y ö g y á s z a t b a . A m e r i k á b a n e g y o r v o s ú j b e t e g s e g e t f e d e z t f e l , a m e l y e t a m e g s e r ű l t v e z e t é k e k b ű l k i ö m l ő g á z o k o z . — L o n d o n b a n a n a p o k b a n l e g e g y b u t o r a k t á r 1 m i l l i ó f o r i n t é r t e k b e n . — L o n d o n b a n a l e g n a g y o b b s z á l l ő t i z e n h á r o m e m e l e t e s a m e l y n e k b o l t i v e i a l a t t 1 5 0 k o c s i n k a n v a n h e l y e .

— **Elveszett karperec.** Egy értékes karperec veszett el tegnap. A karperec tulajdonosa azon lakodalmi menetben volt, mely a Torda-utca 2. szám alól az anyakönyvezető hivatalig és a főteri templomig s vissza vonult. A karperec megtalálása illő jutalomban részesül. Ince Elek, könyvkötő Beldorda-utca 2. szám.

Színház.

Hosszas készülés után tegnap felújították a „Belle villei szűz”-et. De a betanítás úgy látszik kárba vesztett: a ház türes volt. Hiába, új operetnek még meg lehet bocsátani, ha sületlen a szövege, azért csak kiáll egy néhány előadást de a régi-nek nem. Ennek az operetnek a szövege pedig ugyancsak lapos, fűszerezo, a legostob-

bább mondvascinált tréfákkal s csak a Mil-löcker szép zenéje tudja átvezethetővé tenni. A czimszerepet Turcánnyi Olga kedvvel és ügyességgel játszta. Ügyes játékával és kellemes énekével élénkséget öntött az előadásba. Nehezebb énekrészekkel is elég sikeresen birkózott meg. Kicsiny hangja fejlődésre képes, ezért ajánljuk, hogy minél többet tanuljon. Lánya Edit (Adrienne) kevesebb sikerrel játszott. Az ostoba Troupeaut V e n d r e i m ó k á z t a v é g i g ; e z a z ő v é g z a t e . L e g t ö b b d i c s é r e t R o z s a h o g y i t i l l e t i , k i G o d i b e r t s t r á z s a m e s t e r t a t ő l e m e g s z o k o t t ü g y e s s e g g e l é s t e r m e s z e t e s s e g g e l j á t s z t a M e z e y (Doudoux) és Leövey (Chateaurián) igyekeztek, hogy olyan tökéletesnek legyenek, a milyeneknek a szerző ohajította. Az előadás egyébiránt győnye volt.

— **Színházi hírek.** Thomson Caesar pénteki hangversenyére holnap, szerdán reggel 9 órától már lehet jegyeket váltani.

Főlemelt helyárak: Alsó páholy 7 frt 50 kr. Közép páholy 4 frt, 50 kr. Erőlyülés 2 frt, 50 kr. Tálalászek I-ső sorban 2 frt 25 kr. Tálalászek II-IV sorban 1 frt 80 kr. Tálalászek V-VI sorban 1 frt 50 kr. Földszinti zártszék I-V sorban 1 frt 20 kr. Földszinti zártszék VI-VIII sorban 90 kr. Másodemeleti zártszék I-ső sorban 1 frt 20, II-ik sorban 90 kr. III. sorban 75 kr. Karzati állóhely 40 kr. Földszinti állóhely 40 kr. Diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr.

A bérleket újból kéri az igazgató, hogy bérleti helyük megtartása iránt holnap, azaz szerdán este 6 óráig intézkedni sziveskedjenek, mert azontul a bérleti helyek is eladotnak.

A bellevillei szűz, holnap szerdán másodszor kerül színe. Gauthier Margit Dumas híres drámáját adják csütörtökön ugyan ezzel a szereposztással, mint december havában. Margitot György Ilona játsza, kinek ez legjobb szerepe.

Shakspeare estléje lesz ismét szombaton a nemzeti színházban. A régmadott Gymbeline kerül színe, melyben E. Kovács Gyula először fog fellépni Szatmári nagysikerű vendég szerepében. A dráma híres női szerepét Jmögént — K. Szerény Gizella ezuttal játsza először. A jeles művésznő nagy ambícióval készül Shakspeare kiváló női karakterének interpretálására.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratait, telefon tudósításait, és sürgöny-leveleit.)

Országgyűlés.

Budapest, febr. 16.

A képviselőház mai ülésén Láng Lajos elnökölt.

A földmívelésügyi tárcza költségvetése volt napirenden.

Az egész délelőtt fél egy óráig Pulszky Gusztai beszélt; az-az jobban mondvá szalmát csépelet.

Az ellenzék folyton azt kiabálta beszédébe, hogy obstrukció!

Pulszky után Komjáthy Béla beszélt. Érdekesen fejtegette, hogy mindenünket megemészti a közös vámpolitiká.

A költségvetést nem fogadta el. Felszólaltak még Szily Pongrácz mellette, Juris Mihály ellene.

A hatalmak Krétában.

Bpest, febr. 16.

Krétából jelentik, hogy a hatalmak hadihajóinak legénységét partra szállították. Ausztria-Magyarországot a „Mária Terézia” című hadihajó képviseli.

Ha többi hajóink is odaérkeznek, akkor hajóinkon 280 ágyú és 1400 ember lesz.

Mihelyt a nagyhatalmak hajói mind együtt lesznek, az összes hajók rajvonala lépnek, megakadályozandó a görögök kiszállását.

Polgármester választás.

Fiume, febr. 15.

A polgármester-választás mozgalma egyre élénkebb. A városi képviselők választására vonatkozó összes ügyiratok a választás verifikálására kiküldött bizottság jelentésével együtt tegnap báró Abele Rezső miniszteri tanácsos és kormányzó-helyettes kezeihez jutottak, ki a hűség eskü letételére és a polgármester-választásra valószínűleg a jövő pénteket fogja kijelölni. Mindenkább terjed az a hír, hogy az autonóm-párt mégis rábirta, dr. Mayländer Mihályt a jelöltség elfogadására és így a harc közte és báró Lettits közti lesz. A jelen viszonyok közt ez esetben megválasztása igen valószínű.

A görök-török háborúskodás.

Konstantinápoly, febr. 16.

Tevfik basa külügyminiszter tegnapelőtt megjelent Caliceban az osztrák-magyar nagykövetnél és a nagyhatalmak többi képviselőinél és felhívta figyelmüket azon tényre, hogy a Kanea előtt csatározó iazurgenek ágyuk felett is rendelkeznek. Minhogypedig a legutóbbi időkig a felkelőknek nem voltak ágyuk majdnem kétségtelen, hogy ez ágyukat görög hajók a hellén flotta oltalma alatt titkon éjjel lőszerékké és más fegyverekkel szállították a partra. Tekintettel Görögországnak ezen nyilvánvalóan ellenséges magatartására, a megtorlás kérdésének előtérbe kell lépnie, ha a nagyhatalmak akciója a görögök provokálásának véget nem vet. A nagykövetek a külügyminiszter ezen nyilatkozatait adreferendum vették.

Konstantinápoly febr. 16.

Az arzenátokban éjjel nappal azon dolgoznak, hogy a Martini fegyvereket a Maurer fegyverékké alakítsák át, mivel a Maurer fegyverek egész készletét az első három hadtest közt osztották szét.

Bpest, febr. 16.

A görög király felszólította Umberto olasz királyt, hogy legyen a görögök ellen segítségére.

Róma, febr. 16.

Az olasz városokban nagyban foly az ágitáció a krétaiak érdekében.

A városok egymásután szolítják fel Garibáldi Menottit, hogy alakítsa szabad csapatokat.

A megsértett tanácsnok.

Szentes, febr. 16.

A mai városi közgyűlés rendkívül zajosan folyt le. Szóban került Perczel belügyminiszternek a képviselőházban tett azon nyilatkozata, hogy az adóügyi tanácsnok a Sima párti adófizetőket végrehajtásokkal szemben elnéző volt, míg a szegény adófizetőket végrehajtásokkal zaklatta. A tanácsnok, Nagy József maga kérte a fegyelmi eljárás megindítását, hogy e vád alaptalansága kiderüljön. A közgyűlésen felszólalt Sima volt képviselő is és az adófékönyvvél bizonyította, hogy ha elnézést gyakoroltak, az olyanokkal szemben történt, kik nem az ellenzék hívei, hanem a kormánypárthoz tartoznak.

A pestis.

Bpest, febr. 16.

Perzsiának a velencei nemzetközi közegészségügyi konferenciára kiküldött megbízottja dr. Paujotti bég tegnap ántuzóban Budapestre érkezett s egy napot töltött itt. A K-Ert. egy munkatársa beszélve a béggel ez kijelentette, hogy a perzsa kormány minden áldozatra kész, hogy megakadályozza a pestis tovább terjedését. Az egészségügyi kordonon kívül, melyet Afganisztán és Betudisztán felé már felállítottak, ha az európai kormányok úgy kívánják, Perzsa kész az ormszú tengerszerorosan a perzsa öböl bejáratánál nagy lázáretett létesíteni. Panajotti dr. e tekintetben messze menő utasításokkal rendelkezik. Panajotti külömben a legnagyobb elismeréssel szolt a fiatal sah buzgó tevékenységéről, melyvel a perzsa lakosság helyzetén javítani igyekszik.

A szerb király látogatása.

Bpest, febr. 16.

Sándor szerb király, mint a „Kel-Ert.” nek Belgrádból jelentik legközelebb megteszi rég tervezett szófiái látogatását. Az előkészületek már megtörténtek. Az eddigi rendelkezések szerint Sándor király február 26 án, Ferdinánd fejedelem születése napján, Szófiában lesz.

A békekongresszus.

Bpest, febr. 16.

Az interparlamentári békekongresszus romániai csoportja elhatározta, hogy ez idei kongresszuson részt vesz és, hogy a kongresszust jövő 1898 érve Bukarestre hívja meg.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR. *)

Nyilatkozat.

Kivonat a nálam levő eredetiből. Daraghy Zoltán.

Alólirott ezennel kijelentem, hogy a Kolozsvárt megjelenő „Ellenzék” 27. számában megjelent cikkemben előforduló következő

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szék.

sorok: „de finővelde vagy internatus falai közt oly vétséget követett el, a mi magával vonta a tanodából való kizárását és lett légyen az pl: az előlőrök iránt tanusított arczátlan viselkedés, szembeszállás, lopás stb. általánosságban exemplificative lett mondva, a nélkül, hogy ennek akár Daraghy Béla akár Daraghy Zoltán urra vonatkozása lett volna...” (Továbbá stb. l. e lap 33. sz.)

... Végül ugyanezen cikkben foglalt azon állítás, hogy levelemben példás magavi-selet és ernyedetlen szorgalom nem az én tol-lamból került, azon alapszik, mert Daraghy Zoltán urnak előbb megjelent cikkét tévesen értelmezvén, számításon kívül hagytam, hogy más tanár urak részéről is lett bizonyítvány kiállitva és így ezen kifejezések talán más tanár ur bizonyítványából idéztettek, azonban ebben nincs kifejezés adva semmi olyan gyanunak, mintha valaki az általam írt levelet meghamisította volna.

Kelt Sz.-Udvarhelyt 1897, február 10-ik napján.

Dr. Valéntik Ferencz tanu, Gál Sándor tanu, Körössy Géza, s. lőkész.

A m. kir. államvasutak igazgatósága és üzletvezetősége figyelmébe!

1897 február hó 7-ken elindultam Aranyos Polányi birtokomról azon tervvel, hogy elmegyek Nagy-Ikandra feleségem után, ki ekkor szülei meglátogatásánál volt ottan.

Gyereken vonatra ülve 11 órakor érkeztem Kocsárdra, hol legott bementem a sürgönyhivatalba és Radnóthi állomásra a következő táviratot adtam föl:

„Palosy vendéglős, Radnóth. Kérek kocsit az állomásra és meleg szobát a 12 órai vonathoz. — Trombitás.”

A Kocsárdon szolgálatban levő derék hivatalnok ur kérésre azonnal továbbította sürgönyömet, úgy, hogy azt a radnóthi tisztelt állomás-főnök ur már fél 12 órakor felvette.

A 12 órai vonattal megérkezve Radnóthra, egész szépen és illő tisztességgel megkérdeztem az ex főnök urat, hogy beküldött-e a Kocsárdról vett sürgönyt a községbe, mely 15 percznyire fekszik az állomástól.

A tisztelt főnök ur erre egész durván azt felelte, hogy nem, mert nem volt embere.

Nó, mondan, hát akkor elmegyünk gyalog is, hiszen nincs oly messze a község. Az igaz, hogy egy kicsit sütt és hideg van, de hát ha nincs kocsi, besétálunk gyalog. — Szabó barátommal be is sétáltunk szépen és láttunk a dolgok után.

Elvégezve dolgainkat, másnap azaz 8-án visszatértünk Radnóthra. Ekkor megint egész tisztességes és illő módon kértem az ex főnök urtól, hogy legalább máma nappal beküldtő-e a sürgönyt.

Erre megint durván azt mondotta, — hogy nem.

Ekkor azt mondtam, legalább adja át; mert nekem ezt elszámolásaim közé kell, hogy tegyen és bementünk az irodába. Keresi jobról-balról, hol a sürgöny? Majd behozott egy hosszú piszkafát és elkezdett vele kapirgálni az író és távirtdaszalt alatt, míg végre nagy sokára valahogy sürgönyöm megkerült az asztal alól.

Ekkor zsebre raktam és kijöttem az irodából, hol Szabó barátom várt és csudálkozott az igazán csodálni való dolgokon, és elhatároztuk kettőnk között, hogy ezen igazán hanyag dolgot bejelentjük az igazgatóságnak vagy üzletvezetőségnek, hogy kegyeskedjen az ex főnök urat rendre utasítani.

De Uram Isten, most következett még az igazán csodálni való dolog. Mikor a Maros-Vásárhelyi felől érkező vonatnak csegettünk, kiléptünk a váróteremből, hogy felszálljunk a vonatra. Ekkor előmbé áll a tisztelt Főnök és egész Pokrócz Ádám féle hangon a következőket mondta:

Az ur azt mondotta az öröknök, ekkor már vagy 4 harczképes őrt állott mellette, (tehát voltak,) csak sürgöny kihordására nem jut) hogy engem, be fog jelenteni az urnak; de meg emlegesse az Istenét, és lehodort engemet mindennel a mi szájára jött, úgy hogy még a vonaton levő többi urnak is csodálkoztak azon a skandalumra, a mit az a becsületlen szolgálja a magyar államnak velem művelt.

En mindezekre csak azt feleltem, hogy nem fogok se verekedni (érve bottal), mert az nem hozzám illő dolog, hanem elfogom a dolgot intézni, úgy a hogy kell.

Ha a társadalomnak oly embere volna ő kelme és hozzá képzettsége is volna, akkor mindenesetre lovagias uton vennék elégtételt magamnak, az ily rakoncátlan embertől; hanem miután sem egy, sem másik az elsőkből; ezen az uton látom legjobbnak teljes tisztelettel felkérni a tek. üzletvezetőséget, sziveskedjék ezen dolgot a legszigorubb vizsgálat alá venni, mert ennek bevégezése után becsületességért még a bíróság elé is akarom ezt a dolgot terelni, hogy egy ilyen meleg ember menjen egy kicsit a hűvösre is, hogy hűljön.

Mert tegyük föl, hogy nekem ezen sürgöny által egy több ezer forintra menő károm lett volna, ki térítette volna ezt nekem meg, de ez még hagyján.

Hát a gratuláció, a mit az Ex főnök ur tett csupa igaz és ok nélkül. Sajnálom T. üzletvezetőség, hogy egy ilyen ember beszenyezi azon körülöbren derék és fáradhatatlan embereket, kik az állami vasutak szolgáltatásában vannak.

Aranyos-Polány, 1897 febr. 14.

illő tisztelettel:

Bothlani Trombitás Szilvusz földbirtokos.

113. (8-10)